

Силабус курсу

Категорія особового імені: лінгвістичні параметри

Ступінь вищої освіти: доктор філософії (PhD)

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 035 Філологія

Освітньо-наукова програма «Філологія»

Рік підготовки – 1, семестр – 1

Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна

Кількість кредитів – 3

Дні занять: за розкладом, ауд. 62

Консультації: за розкладом, ауд. 62

Мова викладання: українська

Керівник курсу

канд. філол. наук, доц. **Свистун Ніна Олександрівна**

Контактна інформація:

nina-s77@ukr.net;

(0352) 43 58 65 – деканат факультету філології і журналістики

Опис дисципліни

У контексті сучасних освітніх викликів вища школа передбачає організацію навчального процесу на основі органічного поєднання всебічної філологічної підготовки фахівців та конкретної спрямованості на професійну діяльність у сфері лінгвістики.

Мета дисципліни «Категорія особового імені: лінгвістичні параметри» – удосконалити компетентність філолога:

- розвинути здатність спілкуватися з науковою спільнотою українською мовою для презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі;

- поглибити знання в галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку;

- виробити навички планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів;

- сформувати здатність до лінгвокреативної діяльності в науково-інноваційній сфері, до викладацької діяльності в межах спеціальності «Філологія».

Предмет навчальної дисципліни – лінгвістичні параметри категорії особового імені.

Навчальний контент

Години			Теми	Результати навчання	Завдання
лекції	прак-тичні	самос-тійна робота			
2	2	10	Тема 1. Теорія досліджень власних особових імен	Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в	Питання для обговорення, презентації, кейси, лінгвістичні моделі.

				галузі дослідження. Осмислювати поняття «особове ім'я», «власна назва», «апелятив»; досліджувати синхронічну та діахронічну проблематику у вивченні власних імен людей.	
2	2	10	Тема 2. Категорія особового імені.	Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію. Аналізувати особові імена як знаки ідентифікації та індивідуалізації особи; розрізняти інтралінгвальні та екстралінгвальні фактори та їх вплив на репертуар імен; формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.	Питання для обговорення, тести, кейси, лінгвістичні моделі.
2	4	10	Тема 3. Репертуар особових імен. Чоловічі та жіночі іменні одиниці.	Обирати адекватну предметові філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології. Характеризувати одиничні та подвійні особові чоловічі та жіночі імена.	Питання для обговорення, тести, презентації, кейси, лінгвістичні есе, індивідуально- дослідні завдання.
2	4	10	Тема 4. Інваріантність та варіантність імен	Знати, осмислювати і використовувати дефініції «варіант», «інваріант імені», аналізувати родинні іменники.	Питання для обговорення, презентації, індивідуально- пошукові завдання.
1	4	10	Тема 5. Кількісно- якісний метод В. Д. Бондалетова у дослідженні особових імен	Здійснювати аналіз імен за кількісно-якісним методом В. Бондалетова (найуживаніші, широковживані, маловживані, рідкісні, чужомовні). Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.	Питання для обговорення, вправи, тести, лінгвістичні моделі, методика хронологічних зрізів

1	4	10	Тема 6. Створення родинного іменника	Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною мовою в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).	презентації науково-дослідних проєктів
10	20	60	Всього		

Формування програмних компетентностей

Індекс у матриці ОНП	Програмні компетентності
ЗК 4	Здатність спілкуватися з науковою спільнотою українською мовою з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі.
ФК 1	Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових філологічних знань, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.
ФК 6	Здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.
ФК 7	Здатність до лінгвокреативної діяльності в науково-інноваційній сфері.
ФК 8	Здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності «Філологія».
	Програмні результати навчання
ПРН 2	Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.
ПРН 3	Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.
ПРН 4	Обирати адекватну предметові філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.
ПРН 10	Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною мовою в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформлювати різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог (стаття, есе, презентація, виступ на конференції, публічна науково-популярна чи наукова лекція тощо).
ПРН 12	Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.

Літературні джерела

- Желєзняк І. М. Про деякі лінгвістичні ознаки власних назв. *Мовознавство*. 2001. № 1. С. 13–18.
- Карпенко Ю. А. О функциях собственных имён. *Spolocenske fungovovanie vlastnych mien*. Braticlava : Vedda, 1980. S. 9–16.
- Коваль А. П. Життя і пригоди імен давніх і нових, славетних і скромних, відомих і забутих. К. : Вища школа, 1988. 238 с.
- Півторак Г. П. Власні імена людей у Київській Русі. *Культура слова*. 1982. № 23. С. 69–72.
- Свистун Н. О. Динаміка антропонімікону м. Тернополя ХІХ-ХХ ст. : монографія. Тернопіль: Крок, 2011. 308 с.
- Скорук І. Д. Характеристика чоловічого іменника м. Луцька в ХХ ст. *Мовознавство*. 1999. № 2–3. С. 35–42.
- Скрипник Л. Г., Дзятківська Н. П. Власні імена людей : словник-довідник. К., 1996. 335 с.
- Худаш М. Л. З історії української антропонімії. К. : Наукова думка, 1977. 236 с.
- Чучка П. П. Антропонімія як засіб етнічної ідентифікації людності. *Мовознавство*. 1988. № 1. С. 11–21.
- Чучка П. П. Слов'янські автохтонні імена, гідні реабілітації. *Українська мова. Науково-теоретичний журнал*. 2003. № 4. С. 97–106.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватися в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується так:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Теми 1-2 – усне опитування, завдання	10
Теми 3-6 – усне опитування, тести, завдання	40
Виконання індивідуального науково-дослідного проєкту	50

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	зараховано
B	85-89	зараховано
C	75-84	зараховано
D	65-74	зараховано
E	60-64	зараховано
FX	35-59	не зараховано з можливістю повторного складання
F	1-34	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

До силабусу додано такі матеріали:

- 1) навчально-методичний комплекс (лекційний матеріал, завдання для практичних занять, сформульована тематика ІНДЗ, завдання для модульного контролю);
- 2) електронний навчально-методичний комплекс у системі MOODLE.